

Toezegging commissie Algemene Zaken – 1 september 2025

7. Zienswijze Ontwerp 2^e begrotingswijziging Dienst Dommelvallei (RV GM2025-2685705)

Toezegging burgemeester Van Bree:

- a. Komt schriftelijk terug op de vraag van SAMEN over beslispunt 4 van het voorstel of voor de voorgestelde werkwijze de gemeenschappelijke regeling (art. 21 lid 2) niet aangepast moet worden.

Reactie college: Het klopt dat artikel 21 aangepast moet worden, als de gemeenteraden besluiten dat de zienswijzeprocedure achterwege kan blijven bij de onttrekking van uitgaven aan de reserves P&O en I&A.

Juridisch kader

Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) moet de ontwerpbegroting van een gemeenschappelijke regeling aan de raden van de deelnemende gemeenten worden voorgelegd voor een zienswijze. Dit geldt op grond van lid 6 ook voor besluiten tot wijziging van de begroting.

De wet biedt de mogelijkheid om in de gemeenschappelijke regeling vast te leggen dat voor bepaalde categorieën begrotingswijzigingen géén zienswijzeprocedure hoeft te worden doorlopen.

In artikel 21 van de huidige Gemeenschappelijke Regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Dienst Dommelvallei (de GR) zijn wel bepalingen opgenomen over de zienswijzeprocedure, maar nog geen uitzonderingen. Voor het onttrekken van uitgaven aan de reserves P&O en I&A' wordt nu voorgesteld om dit als uitzonderingscategorie op te nemen.

In 2024 is de GR al aangepast. Een nieuwe wijziging doorvoeren is een langdurig besluitvormingsproces (gewijzigde ontwerpregeling opstellen, raadsvoorstel voor zienswijze, verwerking van zienswijzen, besluitvorming door het college en daarna toestemming van de raad). Daarom wordt voorgesteld om – vooruitlopend op een volgende actualisatie van de GR – in te stemmen met deze werkwijze. Als de raad hiermee instemt, zal Dienst Dommelvallei worden verzocht dit besluit bij de eerstvolgende actualisatie formeel op te nemen in artikel 21.

- b. Het college komt met een aangepaste zienswijze. Punt 3 zal worden afgezwakt.

Reactie college: De aanpassingen zijn verwerkt in de zienswijze die voorligt.

- c. Komt schriftelijk terug op eventuele voorbeelden in de afgelopen paar jaar over de begrotingswijzigingen, die dan volgens de voorgestelde nieuwe werkwijze niet in de raad zouden komen.

Reactie college: De raad heeft op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) het recht om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting en begrotingswijzigingen van gemeenschappelijke regelingen. Deze wijzigingen kunnen uiterlijk tot 31 december van het begrotingsjaar worden vastgesteld; een wijziging achteraf is niet toegestaan. De zienswijzetermijn voor de raad bedraagt maximaal 12 weken, terwijl de 2^e bestuursrapportage wordt opgemaakt tot september. Dit betekent dat niet geraamde kosten na de 1^e bestuursrapportage van Dienst Dommelvallei, en andere gemeenschappelijke regelingen, niet via een zienswijze van de raad kunnen worden meegenomen in de begroting van datzelfde jaar.

Sinds de oprichting van Dienst Dommelvallei is bij de 2^e bestuursrapportage dan ook geen sprake van een zienswijzeprocedure; deze wordt ter kennisgeving aan de raad aangeboden. Onder- en overschrijdingen die na de 1^e bestuursrapportage optreden worden verwerkt in de jaarrekening. Dit leidt tot een, al dan niet, begrotingsonrechtmatigheid. De raad wordt daarover geïnformeerd via de 2^e bestuursrapportage en jaarrekening.

Tot 2023 was er sprake van een acceptabele afwijking als de gemeenteraad enkel geïnformeerd werd, waardoor de jaarrekening als rechtmatig werd beoordeeld. Sinds de invoering van de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording in 2023 moet hiervoor een begrotingswijziging zijn vastgesteld voor het einde van het jaar. Zoals hiervoor omschreven is dit tijds technisch niet haalbaar waardoor er, bij een onder- en overschrijding na de 1^e bestuursrapportage, sprake is van een begrotingsonrechtmatigheid. Dit geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen en ook voor mutaties binnen de gemeente die plaatsvinden tussen de 2^e tussentijdse rapportage en de jaarrekening. Dit heeft geresulteerd dat de jaarrekening 2024 van gemeente Geldrop-Mierlo een begrotingsonrechtmatigheid had.

De nieuwe rechtmatigheidsverantwoording leidt tot een spanningsveld tussen begrotingsrechtmatigheid en bestuurbaarheid. Om die reden wordt voorgesteld om voor uitgaven die uit specifieke reserves worden gedekt, een aangepaste werkwijze te hanteren (beslispunt 4). Het inzetten van deze reserves, is alleen toegestaan voor het doel waarvoor ze gevormd zijn. Het bestuur zal daarom uitsluitend in deze gevallen de middelen rechtstreeks onttrekken, zonder een zienswijzeprocedure te starten. De raad bepaalt vooraf de doelen (kaders) van de reserves en krijgt achteraf volledig inzicht via rapportages en de jaarrekening. Daarnaast stelt het college voor om Dienst Dommelvallei te verzoeken jaarlijks een overzicht in de jaarrekening op te nemen met alle uitgevoerde reserve-onttrekkingen, waar geen zienswijze op gevraagd is.

Voorbeeld uit 2023

Bij de 2^e bestuursrapportage 2023 is een beroep gedaan op de reserve P&O, omdat door de arbeidsmarktkrapte meer externe inhuur nodig was om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. Vanwege de doorlooptijd van een zienswijzeprocedure kon dit niet meer tijdig via een begrotingswijziging aan de raad worden voorgelegd. De begrotingsoverschrijding op het inhuurbudget werd gedekt door de onttrekking aan de reserve P&O, wat op basis van de toen geldende regels m.b.t. de begrotingsrechtmatigheid was toegestaan.